

המוקד להגנה הפרטית
HAMOKED Center for the Defence of the Individual
هموكيد - مركز الدفاع عن الفرد

תאריך: 1.4.2008
בתשובה נא לציין: 31490

לכבוד

בפקס: 02-6701611
ובדואר רשום

עו"ד נעמה פלאי
משרד הפנים – לשכת היועץ המשפטי
רח' קפלן 2, ת.ד. 6158
ירושלים 91061

שלום רב,

הנדון: החלטת הממשלה מס' 2492 – היתרי שהייה זמניים לתושבי הגדה המערבית השוהים בירושלים המזרחית תקופה ממושכת ללא אשרה
מכתבנו מיום 9.1.2008
מכתבכם מיום 25.2.2008

1. ביום 25.2.2008 התקבל במשרדנו מכתבכם שבסימוכין.
2. בסעיף 2 למכתבכם הנכם מציינים כי ההחלטה לפיה לא יינתנו רישיונות לישיבה בישראל למי שנטען כי מרכז חייו היה בירושלים המזרחית עובר לחודש יוני 1967, אף שלא התפקד במפקד – נסמכת על מספר נימוקים. נתייחס לטיעונים אלה.
3. ראשית, מכתבם כולל הנחות גורפות, אשר לרוב אינן משקפות את המציאות. אותן הנחות משמשות אתכם כנימוקים לשלילה גורפת של האפשרות שניתנה עד כה לאותם אנשים לקבל מעמד בישראל. כך למשל, באשר לטענתכם כי "מדובר במבקשים שבמהלך עשרות השנים שחלפו מאז שנת 1967 לא פנו למשרד הפנים". מדובר בטענה שמן הראוי היה שלא תיטען, שהרי ידוע כי נגישותו של משרד הפנים ונכונותו לטפל בסוג זה של בקשות אינן גבוהות. מי מאותם אנשים שידו לא היתה משגת לשלם עבור ייצוג משפטי – שצפוי היה להיות ממושך ויקר – נמנע מלטפל בעניינו. ודוק: במקרים רבים אנשים כן פנו ללשכה, אולם לאחר שהסתבר להם שלא יוכלו לקבל מעמד ללא טיפול משפטי – החליטו לוותר. בצר להם, וכדי שלא להיוותר מחוסרי מעמד – נרשמו רבים מהם במרשם בשטחים. הנה כי כן, גם טענתכם כי "התיעוד המאוחר לשנת 1967 הוצא לבקשתם באזור", איננה ראויה, שהרי לא ניתן לומר שהרישום בשטחים נעשה מתוך בחירה. בדומה, גם טענתכם באשר לשיהוי בו לוקות, לכאורה, הבקשות, הינה גורפת ובוודאי איננה נכונה בכל המקרים.

4. שנית, לגופו של עניין, מכתבכם איננו מספק ולו טעם סביר אחד מדוע נשללת האפשרות ממי שיוכיח כי אכן התגורר בירושלים משנת 1967 והלאה – לקבל מעמד של תושב קבע. מדוע מי שיספק את אותם מסמכים רבים, לשביעות רצונו של משרד הפנים, יוכל בסופו של יום לקבל רק היתר שהייה ולא מעמד? טענת השיהוי שהנכם מעלים – אף אם היתה נכונה – איננה מסבירה זאת. גם הטענה בדבר הקושי בעריכת בדיקות בשטח, איננה מסבירה מדוע לא ינתן מעמד בסופו של התהליך. כן לא מוסברת ההחלטה להחיל את החלטת הממשלה רטרואקטיבית, גם על בקשות שהוגשו למשרד הפנים עובר לה.
5. כאמור במכתבנו הקודם, כאשר לא ניתן להצביע על הסבר סביר להחלטתה של רשות מינהלית, עולה מיד החשש כי נשקלו שיקולים שאינם מן העניין. החשש, שגם במקרה דנן עומדת בבסיסה של מדיניות הממשלה תכלית דמוגרפית – נותר אפוא בעינו.
6. בסעיפים 11-14 למכתבכם הנכם מתייחסים לשאלת קביעת תאריך היעד להגשת הבקשות. טענותינו בעניין עצם קביעת תאריך יעד ובדבר סד הזמנים הקצר – פורטו במכתבנו הקודם, ואין צורך לחזור עליהן. עם זאת, ברצוננו להתייחס לטענה מדאיגה שהועלתה בסעיף 13 למכתבכם. בסעיף זה הנכם מציינים כי תיחום הזמן נדרש, בין היתר, מאחר "שקיים צורך מבחינת המדינה לעמוד על היקף הבקשות, על מנת שניתן יהיה לעמוד על היקף התופעה".
7. ברור כי מדובר בשיקול זר, שהרי נעשה כאן שימוש בפניותיהם של אותם אנשים, שבסך הכל מבקשים להסדיר את מעמדם בישראל, לשם קבלת מידע על היקף התופעה של שהייה ללא היתר בירושלים. אולם הדבר חמור אף יותר. עולה החשש, כי "נימוק" זה, הוא-הוא העומד בבסיסה של החלטה הממשלה. הייתכן כי, במסווה של "הסדר הומניטארי", נעשה כאן ניסיון לעמוד על "היקף התופעה", כדבריכם? הייתכן כי – בשים לב למסמכים הרבים שיש להגיש למשרד הפנים ולמכשולים הרבים המוצבים בדרכם של מבקשי ההיתר – אין כאן כוונה של ממש להעניק היתרי שהייה, אלא בניסיון 'לשאוב' כמה שיותר פרטים אישיים מאנשים הנמצאים בישראל ללא היתר? האם על אותם אנשים לחשוש כעת מ"מהלך משלים", שתפקידו יהיה 'לטפל' בעניינם בדרכים אחרות?
8. בשולי הדברים, ברצוננו להתייחס לנימת הדברים, העולה מן המכתב. במספר מקומות, הנכם חוזרים על הטענה כי אותם אנשים, המבקשים להסדיר את מעמדם, גרמו למדינה "נוק ראייתי", וזאת בשל השיהוי, לכאורה, בפנייתם וחלוף השנים. יש להצטער על האופן בו רואה משרד הפנים באנשים אלה כיריב של המדינה, וכמי שיש להקשות על ניסיונותיו לקבל ולו היתר שהייה בה, ושוב עולה החשש כי לא טעמים הומניטאריים עמדו בבסיסה של ההחלטה. נזכיר, כי מתן מעמד של קבע בישראל במקרים אלה – ולמצער, מתן היתרי שהייה – צריך להיות אינטרס של משרד הפנים עצמו. שהרי עסקינן במי שמתגוררים בירושלים כבר מספר עשורים, ואין חולק כי קשרו את חייהם למקום, או למצער – נכפה עליהם אותו קשר בשל חומת ההפרדה שניתקה אותם מהגדה המערבית. הכנסת מעט יציבות בחייהם, הינה אינטרס של כל מדינה האמונה על רווחתם של הנתונים לשליטתה.

9. לאור כל האמור לעיל, נחזור ונבקש כדלקמן:

א. ההחלטה לשלול את האפשרות ממי שהוכיחו כי התגוררו בתחום ירושלים משנת 1967 ועד היום לקבל מעמד של קבע – תבוטל. זאת, הן באשר לבקשות המטופלות כיום, והן באשר לבקשות שיוגשו בעתיד לבוא.

ב. ניתן יהיה להגיש את הבקשות לקבלת היתר בכל עת, ולא רק עד ליום 30.4.2008.

ג. הטיפול בבקשה לא יותנה בהגשת כל המסמכים המבוקשים. ניתן יהיה לאשר את הבקשה גם בהיעדר כל "מסמכי מרכז החיים", ובייחוד אותם מסמכים המתייחסים לעבר הרחוק (ובלבד, כמובן, שהמבקש יצליח להוכיח, במבחן הראיה המינהלית, שהתגורר בעיר לפחות משנת 1987 ואילך). כן תבוטל הדרישה להמצאת תצלום אוויר, אלא במקרים מיוחדים, כמצוין במכתבנו הקודם.

10. אודה להתייחסותכם בהקדם.

בכבוד רב,
יותם בן הלל, עו"ד

העתקים:

ח"כ מאיר שטרית, שר הפנים
עו"ד מני מזוז, היועץ המשפטי לממשלה
עו"ד מלכיאל בלס, המשנה ליועץ המשפטי לממשלה
עו"ד יוכי גנסי, ממונה תחום עניינים מינהליים בפרקליטות המדינה
מר יעקב גנות, מנהל מינהל האוכלוסין, משרד הפנים
עו"ד דניאל סלומון, סגן היועץ המשפטי, משרד הפנים
מר יוסי אדלשטיין, מנהל האגף לזרים, מינהל האוכלוסין
הגב' חגית וייס, מנהלת לשכת מינהל האוכלוסין בירושלים המזרחית, משרד הפנים